

Det, der bliver.

Herrens Ord bliver evindeligt.
(1. Pet. 1. 24.)

IKKE AF VERDEN.

De ere ikke af Verden, ligesom jeg ikke er af Verden (Joh. 17, 16).

Jesus taler til sin Fader, og taler om „dem, som du har givet mig.“ Det er saaledes ikke blot de vordende Apostle, der her tænkes paa, skønt det særlig var dem, han var samlet med; Tanken gaar ogsaa til andre, som Faderen har givet ham og vistnok ogsaa til dem, som Faderen i Fremtiden vilde give ham — sml. Ordene i V. 20: „Jeg beder ikke alene for disse, men ogsaa for dem, som ved deres Ord tro paa mig.“

Det er altsaa om alle saadanne, som Gud Fader har givet Jesus, han siger: „De ere ikke af Verden, ligesom jeg ikke er af Verden.“

For saa vidt jævntiller Jesus saa alle dem, Faderen har givet ham, med sig selv — han er ikke af Verden, og det er de heller ikke.

Hvordan skal vi forstaa det? Hvad Betydning har det?

Johannes skriver om Jesus: „Han var i Verden, og Verden er bleven til ved ham, og Verden kendte ham ikke“ (Kap. 1, 10).

Det leder Tanken hen paa den oprindelige Betydning af Verden — den Tilværelsesorden, som Gud har skabt. Det var Jesus som Guds Søn fra Evighed med til Verden blev til ved ham.

Altsaa kunde Jesus ikke være „af Verden.“ Han var før over den. Men der kom andet ind i den oprindelige Tilværelsesorden, noget fremmed; det var Synden, som Mennesket begik i Ulydighed imod sin Skaber.

Det er derfor, —esus taler om Forholdet mellem Verden paa den ene Side og sig selv og sine Disciple paa den anden Side, som han gør.

Mennesket i sin naturlige syndige Tilstand er „af Verden“, ja det er Menneskesamfundet, som det er blevet under Syndens Indflydelse, Jesus kalder Verden. Verdensmennesker er „af Verden.“

Men Jesus, skønt han var i Verden, blev aldrig „af Verden.“ Hans Lyst og Attraa, hele hans Liv var hævet over Verdens Indflydelse.

Men saa hans Disciple? Det er det mærkelige, som Jesus siger her om dem: „De er ikke af Verden.“

Det forudsætter virkelig, at der er foregaaet en Nyskabning, en Genfødselse med dem. Det har Johannes jo da ogsaa fortalt om forud, hvorledes Jesus talte til Nikodemus om Nødvendigheden af at blive født paany for at kunne se Guds Rige.

Alle dem, Faderen har givet Jesus, de er naturforskellige fra Verden. De er Jesu Søskende, Børn af samme Fader som han, og de har Lyst og Attraa sammen med ham.

Vi er altsaa i Verden, men ikke af Verden, vi er fremmede og Udlændige paa Jorden, som Efeserbrevets Forfatter skriver (Efs. 11, 13).

Det er dette Modsætningsforhold, der ofte gør det saa svært for Guds Børn i denne Verden. Men, Gud være takket og prisset, at Himmeriges Rige ogsaa er i Verden, saa vi kan føle os hjemme der.

Det var det ejendommelige for Apostlene og de andre første Kristne, at de følte sig hjemme i Guds Rige paa Jord, men ikke i Verden, og det er ejendommeligt for Guds Børn til alle Tider.

Det kan du saa tænke over, kære Læser, om du følger dig fremmed i Verden, men hjemme i Guds Rige paa Jorden.

MIDDELALDERENS MESTER-VÆRK.

Af H. P. Hansen.

Et betydeligt Afsnit af Middeldalderens Historie og uden Tvivl det vigtigste Kapitel i dens Bog om Kunst er de store gotiske Katedraler, som netop tilhører denne Periode og naaede deres største Fuldkommenthed i Stil og Udsmykning i det tolvte og trettende Aarhundrede.

Det store Midtpunkt for gotisk Indflydelse var Nord Frankrig, men den spredte sig herfra til hvert Land i Europa og som Følge af det nære Forhold, der bestod mellem Frankrig og England, og en Følge af Normanernes Tilstedeværelse i begge Lande, udviklede den sig næsten lige saa hurtigt og opnaaede herlige saa stor Skønhed og Virkning som i Morderlandet.

Og det er netop i England, at den Aand, der gav Stødet til Opførelsen af Katedraler, viser sig tydeligst i Arbejde og klarer sig lægger sit Formaal for Dagen.

Da den berømte Biskop Hugh af Lincoln i England satte sig den store Opgave at opføre den herlige Katedral, var han sig vel bevidst, at den vilde blive et Midtpunkt for en betydelig Indflydelse, ikke blot rent kirkeligt, men ogsaa til Fremme af Folkets religiøse Opdragelse og aandelige Udvikling. Man var sig vel bevidst, hvilke Resultater man vilde opnaa, og det vil derfor være urigtigt at betragte Opførelsen af Katedraler som Udslag af et tilfældigt Lune. Biskoppen, som Froude har gjort til Genstand for Behandling i sin Bog „Short Studies of Great Subjects,” gik ud fra, at et saadant Værk, hvori Folket selv havde Del, og hvori de kom om trent hveranden Dag Aaret rundt for at tage Del i Gudstjenesten, vilde være som en Bog, alle forstod at læse, og efterlade Indtryk, som det vilde være vanskeligt at modtage ad anden Vej.

I sin „History of Architecture” skriver Ferguson: Katedralerne, deres Arkitektur og Udsmykning er i Virkeligheden en udmønstret Genstand. Præster og Lægløse arbejdede sammen med Murere, Malere og Billedhuggere, og alle var ivrige efter at frembringe det bedst mulige Resultat, og man omfattede hver Enkelthed med en saadan Omhu, at der saa at sige ikke er Ende paa den Rigdom af Tanker og Opfindelser, der er lagt ind i et enkelt Værk. Der som nogen vilde ofre en Livstid paa Studiet af en af de store Katedraler, og dette skulde være fuldstændigt i hele den middelalderlige Forstaaelse, er det et Spørgsmaal, om det vilde lykkes ham at mestre alle dens Enkeltheder og udgrunde alle de Tanker og Erfaringer, der førte til det straalende Resultat. Og naar vi ser, at det ikke blot var i de store Byer, men ogsaa ude paa Landet, at man forsøgte at overgaa, hvad der allerede var opnaaet af Forgængerne, forstaaer vi, hvilken Sum af aandelige Energi, der er bygget ind i de gamle Kirkeværke.

Selv om man i Frankrig har afskaffet al offentlig Gudstjeneste og banlyst Religionsundervisning i Skolerne, saa knejser dog „Notre Dame” med sine lige saa skønne som mægtige Taarne højt over alle Huse og Slotte, trods Tidernes Storme gennem de mange Aarhundreder som et talende Vidnesbyrd om den Gud, hvis Ord bliver evindeligt, og i hvis Nærhed Menneskene bliver saa smaa — det var noget af det Indtryk, jeg fik, da jeg første Gang saa den mægtige Katedral fra en af Broerne over Seinen.

Det vilde dog være en Fejltagelse at tro, at de gotiske Katedraler er saa overvældende som Følge af deres umaadelige Størrelse og mægtige Former, ligesom det ogsaa vilde være en Fejl at betragte dem som Udslag af en særlig Udvikling inden for Bygningskunsten. De er

meget mere Udtryk for Middeldalderens religiøse Forestillinger og Skønhedsideal.

Koret i Katedralen i Lincoln, der er en af de ældste i England, er saa skønt i sin Tegning, saa vidunderligt i Udførelsen, saa henrivende i Virkningen, saa fuldendte i alle Enkeltheder, skønt der kun er lidt af, hvad man kalder Jagen efter Effekt, at det er blevet kaldt Englekoret, ligesom det ogsaa er blevet gjort gældende, at der ikke er udgaaet noget skønnere fra Menneskehænder end dette Englekore i Lincoln.

Næsten af samme Virkning som Englekoret er Glasmalerierne i samme Katedral. Vinduserne er de skønneste, der findes, og navnlig en af dem regnes for en Juvel af sit Slags. De dejligste Farver og den vidunderlige Virkning, det farvede Glas udøver, kan næppe nok forestås, uden man selv har set det. Den gamle Tids Farver er saa rige, at naar Solen skinner paa Glasset, straalder det som de kosteligste Juveler.

I mange af disse Vinduer findes Gengivelser af de bibelske Historier, der bogstavelig var Prædikener i Glas, som enhver Kirkegæst kunde læse. Det berømte Vindue i Chartres med den „tabte Søn” er et godt Eksempel herpaa. Enhver af Lignelsens Enkeltheder er her billedligt fremstillet i Farver fra det Øjeblik, Sønnen fremsætter Krav paa sin Arv og følgende de forskellige Fristelser, hvor han sætter den til, til han vender tilbage til Barndomshjemmet — selv Billedet af Fedekalven mangler ikke.

I „The Story of Art throughout the Ages” skriver Reinach: Den gotiske Katedral er et sandt Samlerværk af menneskelig Kundskab. Den indeholder Scener fra den hellige Skrift, Legender, Motiver fra Dyrer- og Planteverdenen, Fremstillinger af Landbrugets Tider, Kunst, Videnskab og Haandværk samt endelig moralske Allegorier.

I det trettende Aarhundrede overdrog Ludvig den Fromme den lærde Dominikaner Vincent af Beauvais at skrive et stort Værk, der skulde omfatte hele Tidens Viden. Værket blev kaldt Verdensspejlet og delt i fire Dele: Naturens Spejl, Videnskabens Spejl, Moralens Spejl og Historiens Spejl. En samtidig Arkæolog M. E. Male har paavist, at de store Katedraler er en Oversættelse i Sten af Vincents Verdensspejl, ikke saaledes at Bygmestrene havde læst Vincents Bog, men at de ligesom han søgte at give Udtryk for Tidens hele aandelige Eje, svarende til Opgaven, der ikke bestod i at fornøje, men at undervise og lære de mange, som ikke ejede Bøger og heller ikke var i Stand til at læse.

Hvor meget Katedralerne indeholder af Mening og Tanke bliver man først ret i Stand til at fatte gennem Studiet af Tidens Symbolik. Vor Slægt har ikke megen Forstaaelse af Symboler. De mange smaa Ting, der tildrager sig Opmærksomheden bl. a. under Læsning af Aviserne, lader kun liden Plads for dybere Tanker, og det er vel ogsaa Grunden til, at den moderne Kunstner fortæller sin Historie saa vidt mulig uden dybere Forstaaelse.

I hin Tid havde alt en dybere Mening. Litteraturen var fuld af Allegorier; selv Arthur Legendene opfattedes som en Skildring af Sjælens Kamp mod verslig Indflydelse.

Den gotiske Katedral var en Massesamling af Symbolik. Dette vil bedst fremgaa af et Brudstykke af Biskop Durandus' Værk om Gudstjenestens Betydning.

Længe før vi fanger det første Glimt af selve Byen, løfter Katedralens tre Spir sig højt over dens Larm og Slid og prædiker os om den højeste og Treenigheden. Som vi nærmer os, fortæller Korsformen os om Forsoningen, Kapellerne, der klyn-

ger sig rundt om Kor og Skib, om de helliges Samfund, den mystiske Vejrhane lærer os at vaage og bede og være uholdende under Modgang, medens de stygge Figurer, der synes at fare ud af Glughullerne, taler om deres Vanskeligheder, som er udstødt af Kirken. Taarne og Tinder, den opadgående Slyngning fra det udbuggede Løvværk, Vinduesbuen skarpe Spids, Loftets høje Stigning, alt dette, der er Brystværnets og Sokkelens vandrette Løner ganske overmægtigt, lærer os at overvinde jordisk Begær og opløfte Sjæl og Hjerte. Hellig Videns Lære er skrevet i Vinduerne fine Stenprydelser, de mange Medlemmers Enhed er antydning i Mangfoldigheden af Arkader.

Tredelingen af Kirkens Skib, de trefoldige Buer, Triforium, den tredobbelte Længde af Kor, Transept og Skib vidner paa ny om den hellige Treenighed. Og desuden hvad er der ikke, som fortæller om vor velsignede Frelser, den dobbelte vestre Dør peger paa „Ham først,” det fjerne Højalter vidner om „Ham sidst,” ligesaa det høje Kors om „Ham midt” og „Ham uden Ende” mindes man om i det uskaarne Monogram, det hellige Lam, Løven af Juda Stamme og den mystiske Fisk. Tæt ved os er Fonden, thi det er gennem Genfødselen vi kommer ind i Kirken. Den er dyb og rummelig; thi vi er i Daaben begravet med Kristus. Den er af Sten; thi han er Klippen, og dets spirformede Laag lærer os, der er opstandne af Vandet med ham, at søge de Ting, som er oventil. — — —

Det er Ruskin, der et eller andet Sted har sagt, at dersom man ønsker at finde den virkelige Betydning af en historisk Periode, maad man læse Bogen om dens Daa, Bogen om dens Kunst og Bogen om dens Ord. De prægtige Katedraler, der i Middeldalderen rejste sig rundt om i det kristne Europa, er talende Vidnesbyrd om hin Tids Ideal, der gav sig Udslag i Opførelsen af Værker, der er enestaaende i Majestæt, Elegance og Højtidelighed og sikkert nok har bidraget ikke lidt til i en ellers i mange Henseender gold Tid at løfte Menneskenes Blik opad og saaledes udgjort en betydningsfuld Faktor til deres religiøse Opdragelse.

Misvisende.

I „Danskere” af 13. Oktober findes et stort republikansk Advertisement. Deri findes nogle Modsigelser. Og det hele er mere eller mindre misvisende. „America always first” er dets Motto, og det lyder jo godt, dersom det betyder først i Guds-frygt, først i Retferdighed og først i at efterkomme Herrens Befaling: „Vær din Broders Vogter”, enten det er vore egne herhjemme eller de svage og hjælpeløse hinsides de syv „Søer”. Men læser man dette Motto i Forbindelse med den Overlegenhed og Storpralighed, der gaar igennem Stykket, har det lidt for meget af Prøjsertonen: „Deutschland, Deutschland uber alles.”

Der er Tendenser i det republikanske Parti, som jeg er bange for. Jeg behøver blot at nævne, at dersom Harding bliver valgt, saa vil Gen. Wood blive udnævnt til Krigsminister og Admiral Sims til Flaademinister. Vil det være godt for Amerika at have militære Mænd til at beklæde disse Poster?

I Indledningen læser man disse Ord: „Landet trænger til en Forandring fra slet Regering til god Regering.” Vil saadan Tale vække Tillid til vor Regering? Har nogen Grund til at kalde Wilsons Administration en „slet Regering”? Hvilke af Wilsons store afgørende Beslutninger var forkerte? Jeg tror fast og bestemt, at Wilson var en Gave fra Gud til det amerikanske Folk i en kritisk Tid. Lad os takke Gud for ham, i Stedet for at sparke ham og tale ilde om ham.

Saa opstilles der fem Grunde, hvorfor vi bør stemme for Harding og Coolidge. Lad os se lidt paa dem.

Første Fordi. „Det er dødt af den skammelige Profitering.” Det er vi. Den skal ikke undskyldes. Men vilde det have været bedre, om en Republikaner havde været Præsident? Vi har vel ikke glemt Profiteringen under den spanske Krig? Og da var en Republikaner Præsident. Der er vel ingen Republikaner, der er Skyld i denne Profitering? Der siges jo, at Majoriteten af Penge-mændene er Republikanere.

Man vilde komme Sandheden nærmere, hvis Krigen fik Skylden for de høje Priser. Det er ikke Præsidentens Skyld. Efter Borgerkrigen, da Lincoln var Præsident, var Priserne endnu højere.

„Forbryderisk Ødselhed” er et Emne, der faar Ørenlyd. De, der har fulgt med i Washington, ved jo nok, at den republikanske Kongress nedsatte en Komite til at undersøge denne „forbryderiske Ødselhed”. Undersøgelsen kostede \$2,000,000, men man fandt ikke, at der var ødslet for \$2,000,000.

Det var særlig Republikanere, som angreb Wilson, fordi „He kept us out of war”. Og nu angriber de ham, fordi det kostede noget at føre den Krig, de forlangte. Krigen er Skyld i de „knusende Skatter”. En Republikaner kunde ikke have gjort dem lettere.

Anden Fordi. Da jeg havde læst dette, var jeg lige ved at udbrude: Hvor herligt det dog vil blive!

Hvor er Fabrikkerne lukkede? Hvorledes kan Farmerne faa høje Priser for deres Produkter, naar Priserne skal blive lavere, som Harding lover i første Fordi. Der er nu ogsaa meget i Politikken, som jeg ikke forstaaer.

Faar Arbejderne ikke god Løn nu? Jeg synes, der er Modsigelse her: Lavere Priser paa Fødevarer, gode Priser for Farmprodukter og god Løn til Arbejdere.

Tredie Fordi.

Der er Modsigelse i denne Frase: „En svag og vaklende Een-Mands Regering.” Det er vel Wilson, man tænker paa. Wilson er ikke Præsidentkandidat denne Gang. Lad ham saa være ude af Betragtning ved Valget i Aar. Og dersom en Mand er saa stor og stærk, at han kan styre vort Land ene, det tyder ikke paa, at han er svag og vaklende. Virkeligheden er nok denne, at der var mange, der vilde styre Wilson, men de opdagede, at han var for stor og for stærk. Forøvrigt ved jeg ikke, hvor den Talemaade om Een-Mands Regering hører hjemme. Det samme kunde man sige om Roosevelt. Hvor hører dette hjemme: Genoprette Konstitutionens repræsentative Regering? Og naar der er Tale om fri Tale, fri Presse og fri Forsamling, kommer man til at tænke paa Gov. Hardings (en helt anden Harding, ham i Iowa. Red.) Proklamation, og Gov. Harding var ikke en Demokrat. Har Wilson lagt noget i Vejen for disse Friheder?

Fjerde Fordi.

Det er falsk Propaganda at sige, at „The League of Nations” kan sende vore unge Mænd øver de syv Søer i Krig. Enhver Skoledreng ved, at kun vor Præsident, efter at vor Kongress i Washington har erklæret Krig, kan sende vore unge Mænd over de syv Søer i Krig.* Og paa Dansk siger vi ikke „Søer” men „Have”.

Det sidste Fordi er vi alle enige om.

A. V. Neve.

* Ja, det bestemmer vor Konstitution, men Art. 10 i League of Nations Covenant siger: „The Members of the League undertake to respect and preserve as against external aggression the territorial integrity and existing political independence of all Members of the League. In

case of any such aggression or in case of any threat or danger of such aggression the Council shall advise upon the means by which this obligation shall be fulfilled.”

Dette siger to Ting med al ønskelig Klarhed — 1) at dersom U. S. A. blev Medlem af League of Nations, saa var det forpligtet til at være med til at forsvare andre Medlemmers territoriale Integritet og politiske Uafhængighed mod Angreb og 2) at „the Council” og ikke vor Kongress, skal anvise, ved hvilke Midler, saadan Forpligtelse skal opfyldes. Kongressen kunde jo saa bestemme at sige ja til Raadets Anvisning, men den kunde ikke sige nej uden derved at gaa imod Landets moralske Forpligtelse og skade dets Ære. Og hvad mon the League of Nations vilde gøre ved et Medlem, der nægtede at opfylde sin Forpligtelse? Hvad vil Ligaen overhovedet betyde, dersom Medlemmerne ikke opfylder deres Forpligtelser? Red.

✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦
MRS. LILLIE ALLEN
KYDE
Experienced Voice Teacher
58 West St.
Phone: Cedar 1231.
✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦

Tilbring Julen
i Gamlelandet. Gør Arrangement for Deres Tur med et af disse storslagne Dampskibe
AQUITANIA MAURETANIA
47,000 Ton. 32,000 Ton
IMPERATOR
52,000 Ton
Kaiserin Augusta Victoria
25,000 Ton
CARMANIA CARONIA
20,000 Ton
JULE EXCURSIONER TIL SVERIGE, NORGE OG DANMARK.
AQUITANIA — — — 23. November
CARONIA — — — 25. November
K. A. VICTORIA — — — 4. December
IMPERATOR — — — 9. December
SAXONIA — — — 9. December
COLUMBIA — — — 11. December
SATURNIA fra Port-land, Me. — — — 9. December
AQUITANIA — — — 14. December
Vi har Kabysplads for to, fire eller seks Personer med enhver Bequemmelighed, som findes paa Søn. Sikre Dem Plads tidlig. Veksler og Money Orders til lav Kurs betalt i de skandinaviske Lande. For nærmere Underretning skriv eller kom til Deres Lokalagent eller til **KOMPAGNIETS KONTORER CUNARD BUILDING, S. W. H. Dearborn og Randolph Sts. Telefon Central 2050. CHICAGO, ILL.** Norsk og Dansk tales.

ET LIBERALT TILBUD.
(Billig Aftenlæsning.)
1. Hr. Kristian Kringle — en smuk illustreret Julefortælling af S. Weir Mitchell, oversat fra Engelsk. 48 Sider.
2. En Sangbog indeholdende 50 af de bedste nordiske Sange og samme oversat paa Engelsk.
3. Et stort Hefte, 6 Numre, en halv Aargang af Illustreret Familie Journal, som indeholder flere Hundrede Fortællinger, Skizzer, Anekdoter og Billeder — 500 almindelige Bogside.
4. 15 smukke kolørede Postkort, Prospekt fra Norge, Flagkort, samt Jule- og Nytaarskort.
5. Et stilfuldt Bogmærke med Kalender for 1921.
6. En Bogfortegnelse over en Mængde nyankomne Bøger, Julehefter, Almanakker etc., samt Liste over en Masse Bøger, som nu sælges til betydelig nedsatte Priser, vil ligeledes blive sendt enhver, som sender 50 Cents i Money Order eller U. S. Frimærker. Til Canada 60 Cts. Nævn dette Blad.
C. Rasmussen Co.,
722 So. 4th St., Minneapolis, Minn.